

Kulturdepartementet

Deres ref.: 16/1984

Oslo, 13. januar 2017

Høringsinnspill fra Abelia: - ny forskrift om offentlige arkiv

1 Innledning

Viser til høring på [Kulturdepartementets nettsider](#) og leverer med dette Abelias innspill.

Abelia er NHOs landsforening for kunnskaps- og teknologibedrifter, vi har ca 1.900 medlemsbedrifter med omtrent 47.000 ansatte over hele landet. Abelia har medlemmer innenfor blant annet IKT, undervisning, forskning, konsulenttjenester, kreative virksomheter og interesseorganisasjoner.

For en digital versjon av dette høringsinnspillet ser her; <https://www.abelia.no/offentligearkiv>

2 Abelias innspill

Abelia ønsker først å gi ros til Regjeringen for arbeidet med å oppdatere regelverket knyttet til offentlige arkiv. Dessverre opplever vi at gjeldende regelverk er utdatert og til hinder for bruk av moderne løsninger til arkivering. Initiativet er derfor svært velkomment. Vi mener derimot det er synd at ingen private aktører er satt på høringslisten.

Abelia støtter forslagene i høringsnotatet. Intensjonen om å redusere detaljerte krav og i stedet fokusere på mer overordnede funksjonelle krav er god.

Abelia er i denne forbindelse særlig opptatt av skytjenester, og vi ønsker særlig å trekke frem vår støtte til departementets forslag til endring i § 22. "Lagring av digitalt arkivmateriale utanfor Noreg" som fremkommer i kapittel 3.5.2 i høringsbrevet.

2.1 Skytjenester

Arkivregelverket setter i dag sterke begrensninger på offentlig sektors adgang til å bruke skytjenester. En betydelig andel av tilbudet på skytjenester innebærer fysisk lagring på flere ulike lokasjoner innenlands og/eller utenlands. For arkivering er det etter dagens regelverk ikke tillatt å lagre utenfor landet, med mindre et særskilt samtykke gis fra Riksarkivaren. Intensjonen bak regelverket er i stor grad godt, men det er tydelig at det ble utarbeidet i en tid før et moderne tilbud av skytjenester var tilgjengelig. Når så Riksarkivaren tolker regelverket strengt¹, og har så langt valgt å ikke gi særskilt samtykke til skylagring utenlands, illustrerer det behovet for en modernisering av regelverket. En slik modernisering bør i stor grad ivareta intensjonen bak eksisterende regelverk, men da i lys av dagens samfunn og teknologiske fremskritt.

I høringsnotatet trekkes det frem noen særskilte tema hvor hensyn bør tas i en avtale mellom et offentlig organ og en privat leverandør av skytjenester. Disse er:

- Flytting av arkivmateriale
- Plikt til å ta vare på arkivmateriale over tid
- Lagring flere steder
- Ansvar for arkivlokale
- Tilsyn
- Jurisdiksjon

---

¹ Føyen Torkildsen (2015). <http://www.ks.no/globalassets/endelig-rapport-om-bruk-av-skytjenester-i-kommunal-sektor.pdf>

Abelia anerkjenner betydningen av punktene som belyses i høringsnotatet, og deler departementets oppfatning om at disse kan tas høyde for gjennom avtaleinngåelse med leverandører. Det bør i regelverket åpnes for lagring av arkivdata utenlands.

Vi viser for øvrig til Nasjonal strategi for bruk av skytjenester² for aktuelle betraktninger om mulighetene knyttet til det offentlige bruk av skytjenester.

Diversitet i tilbudet

Markedet for skytjenester har stor grad av diversitet og utvikler seg i hurtig tempo. Markedet består av en rekke ulike nisjer og aktører. Tre grupperinger som kan nevnes er datasenterenterprise, datasenter co-locations og tjenestetilbydere. Enterprise er gjerne de store aktørene som har fullstendig eierskap både i utbygging og drift av datasenter samt tjenesteleveranser. Co-locations dreier seg om bygging og drift av datasentre, mens tjenestetilbydere tilbyr gjerne nettskytjenester på toppen av andres datasentre.

Det finnes en lang rekke tjenestetilbydere i norsk IT-bransje som tilbyr norske (og internasjonale) kunder i offentlig og privat sektor nettskytjenester. Disse er avhengige av å benytte lagrings- og prosesseringskraft fra datasenteraktører, enten direkte eller indirekte for å kunne tilby sine kunder en rekke betydelige fordeler. Datasenteraktørene som leverer til tjenestetilbyderne er i disse tilfellene både norske og internasjonale, gjerne med lokasjoner i mange ulike land. For norsk programvareindustri er endringer i arkivloven svært viktig for deres evne til å levere konkurransedyktige tjenester både nasjonalt og internasjonalt. Endring av regelverket i tråd med forslaget vil styrke deres muligheter.

Abelia mener det ikke bør legges for detaljerte krav på lov- eller forskriftsnivå. Dette ville være et potensielt hinder for at de enkelte offentlige instanser selv kan velge de leverandører, teknologier og rutiner som passer best til deres behov. Åpning for bruk av skytjenester – uavhengig av lokasjon – innen arkivering vil også være et viktig bidrag i oppbyggingen av Norge som en ledende IT-nasjon i både offentlig og privat sektor.

Abelia er glad for regjeringens arbeid med å gjøre Norge til en mer attraktiv lokasjon for datasenterindustri. Det er vår forståelse at dette arbeidet vil fortsette. Vi vil presisere at det er av stor betydning for videre utvikling av datasenterindustrien i Norge at hindre for norsk offentlig sektors bruk av skytjenester fjernes. Vi opplever at forslaget slik det står i høringsbrevet understøtter dette arbeidet.

Sikkerhet

Formålet med arkivlova er "å sikre arkiv som har stor kulturell eller forskningsmessig verdi, eller som inneholdt rettsleg eller viktig forvaltningsmessig dokumentasjon, slik at arkiva blir tekne vare på og gjorde tilgjengelige for ettertida". Av avgjørende betydning for ivaretagelsen av dette formålet er å beskytte arkivene så de ikke går tapt. IKT-sikkerhet bør derfor være av avgjørende betydning. Datasenterindustrien og tilbydere av skytjenester har en rekke relevante sertifiseringer som dokumenterer ivaretagelse av sikkerhet. Det av vår oppfatning av fokus på sikkerhet bør rettes mot å stille krav til relevante sikkerhetsertifiseringer fremfor om datasentret er lokalisert i Norge eller andre land. Det er også av betydning at det ikke stilles unødvendig høye krav til sikkerhet dersom den aktuelle bruken av skytjenester ikke krever det. Dette er for å sikre best mulig konkurranse, og unngå å stenge aktører ute fra anskaffelsesprosesser uten at det er nødvendig.

Tilsyn

---

² <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonal-strategi-for-bruk-av-skytenester/id2484403/>

Som beskrevet ovenfor og i Nasjonal strategi for bruk av skytjenester er sikkerhet en av gevinstene ved bruk av skytjenester. Et viktig aspekt ved sikkerheten er en svært restriktiv holdning til å slippe personer inn i datasentrene. Sertifiseringer innen sikkerhet stiller også særlig strenge krav til adgangskontroll. I mange tilfeller vil ikke aktørene ønske, eller ha mulighet til, å slippe inn uvedkommende for fysisk tilsyn av serverparken. Sertifiseringene stiller også krav til dokumentasjon av tredjeparter. Det bør, som beskrevet i høringsnotatet og Nasjonal strategi for bruk av skytjenester, være mulig å gjennomføre tilsyn på annen måte enn fysisk befarig,

2.2 Administrative og økonomiske konsekvenser

De samlede utgiftene til offentlig forvaltning har i år passert 50 prosent av BNP³, og offentlige innkjøp var på ca 480 mrd kroner i 2015⁴. Ifølge Kommunal- og moderniseringsdepartementet blir det brukt ca. 16,6 mrd kroner på IKT-innkjøp. Det er riktig og viktig at det er fokus på om norsk offentlig sektor får mest mulig ut av disse investeringene, men enda viktigere er det om det norske samfunn gjør det. For å ivareta dette perspektivet mener Abelia at innvirkningen på næringslivet også bør inn i vurderingene.

I høringsbrevets "kapittel 4, Administrative og økonomiske konsekvenser" antas det at regelverksendringene i sin nåværende form ikke vil føre med seg nevneverdige økonomiske eller administrative konsekvenser. Til tross for at det ikke er noen garanti for reduserte kostnader, stiller Abelia seg undrende til at en overgang til skalerte skytjenester ikke skal medføre kostnadsbesparelser over tid.

Ett sentralt argument for bruk av skytjenester fremfor å drifte egne systemer er stordriftsfordeler. I Nasjonal strategi for bruk av skytjenester fremheves flere årsaker til forventninger om reduserte kostnader:

- Krever ikke lokal infrastruktur og som følge blir både investeringer og løpende kostnader til drift av IKT påvirket.
- Kostnaden for tjenestene er transparente og en har mulighet til å betale for faktisk bruk fremfor å investere i store kapasitetsmarginer eller lisenser en ikke benytter.

Verdt å merke seg er at kostnadsbesparelser ofte kan sees i sammenheng med hvor omfattende særskilte krav er sammenlignet med standardavtaler.

Abelia mener endringen i regelverket for arkivering vil være spesielt viktig for små offentlige institusjoner som tidligere ikke har kunnet digitalisere på en tilfredsstillende måte fordi investeringene har vært for store. Med en tjenestemodell i nettskyen vil norsk offentlig sektor i større grad kunne lykkes med digitalisering.

3 Avslutning

Abelia vil avslutte med å takke for muligheten til å komme med innspill. Ta gjerne kontakt ved behov for avklaringer eller videre innspill. Vi ser frem til videre dialog om disse temaene.

³ <http://www.ssb.no/offentlig-sektor/statistikker/offinnut>

⁴ <http://www.ssb.no/offentlig-sektor/statistikker/offinnkj/aar/2016-12-19>

På vegne av Abelia,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Kjetil T. Brun', with a long, sweeping horizontal line above it.

Kjetil Thorvik Brun
Fagsjef, IKT og digitale næringer